CZĘŚĆ XLI — № 44. ROK 21 — (1850.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI, Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, 9/21 CZERWCA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 8/20 CZERWCA.

NOWINY DWORU.

Dwór Cesarski przywdział od dnia 3 Czerwca żałobę na dni sześć, ze zwykłemi podziałami, z powodu zejścia, w dniu 5 bieżącego miesiąca, J. K. Wysokości Xięcia Maurycego Niderlandskiego.

Rozkazy dzienne Cesarskie *w Wydziale służby Cywilnej.*

25 Maja. Simbirski Vice-Gubernator, Radzca Kollegialny *Murawjew*, mianowany Vice-Gubernatorem Petersburskim, na miejsce Rzeczyw. Radzcy Stanu *Waśkowa*, który na własną prośbę otrzymuje dymissyą; — Prezes Kowieńskiej Izby Skarbowej, Rzeczywisty Radzca Stanu *Żerwe*, otrzymuje dymissyą na własną prośbę z dawną rangą Jenerał-majora i mundurem, otrzymanemi przy uwolnieniu ze służby wojskowej.

29 Maja. Towarzysz Ministra Dóbr Państwa, Radzca Tajny, Senator *Gamaleja*, na czas wydalenia się za granicę Ministra, Jenerał-adjutanta hrabi Kisielewa, ma zarządzać Ministerstwem Dóbr Państwa; — Syndyk Cesarskiego Uniwersytetu św. Włodzimierza, Radzca Dworu *Hłuszanowski*, mianowany Dyrektorem Szkół Połtawskiej gubernii. — Zostają uwolnieni ze służby dla słabości zdrowia, Pomocnik Inspektora Studentów Cesarskiego Uniwersytetu św. Włodzimierza, Assesor Kollegialny *Trocki-Sieniutowicz*, i Ordynator Kliniki położniczej, Lekarz *Zaleski*; — Otrzymuje dymissyą na własną prośbę z mundurem, Naczelnik Expedycyi Dóbr Państwa Płockiego Rządu Gubernijalnego, Assesor Kollegialny *Sokołowski*.

— Przez Ukaz Cesarski do Kapituły Orderów, z dnia 21 Kwietnia, Naczelnik oddziału Kancellaryi Ministra Dóbr Państwa, Radzca Stanu *Krzywiec*, w nagrodę odznaczonej gorliwością służby i prac szczególnych, mianowany został kawalerem orderu Św. Włodzimierza 3 klassy.

— N. Cesarz, 12 Kwietnia, zatwierdził ustawę i etat mającej się otworzyć w Charkowie szkoły weterynaryi. Summa etatowa wynosi 24,920 r. sr.

UKAZY RZĄDZĄCEGO SENATU.

19 Kwietnia. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza, 20 Marca 1850 r., Zdania Rady Państwa o nabywaniu przez cudzoziemców dóbr nieruchomych w kraju Noworossyjskim i w Bessarabii.

27 tegoż m. Z ogłoszeniem etatu Komitetu, ustanowionego w Petersburgu dla wejrzenia w stan żebractwa.

4 Maja. O przepisach dodatkowych względem przedaży trunków w gubernii Stawropolskiej.

8 tegoż m. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa o tém, iż Kantor Handlowego Banku w Kijowie może eskontować wexle, których pozostający termin nie jest mniejszy od dni ósmiu i nie dłuższy nad sześć miesięcy.

10 tegoż m. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa, dozwalającego Izbom Dóbr Państwa postanowienia swoje, wymagające zgodzenia się Naczelników gubernij, przedstawiać im w oryginalnych żurnałach.

11 tegoż m. Z zaleceniem Izbom Cywilnym, iżby one, po sprzedaży majątku, zastawionego w Radzie Opiekuńczej, jeśli przy takowej sprzedaży dług został przekazany na nowego nabywcę, przesyłały Radzie Opiekuńczej nowe świadectwo,

nie czekając aż nabywca złoży potrzebny do jego napisania papier stęplowy.

16 tegoż m. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa o więźniach, oddanych na zawsze do morskich rot poprawczych i nie mogących w nich zostawać z powodu niezdatności do robot.

Tegoż dnia. O oddaleniu ze służby Sekretarza Kolleg. Jana, syna Bazylego, Frołowa.

20 tegoż m. Z ogłoszeniem potwierdzonej przez N. Cesarza decyzyi Komitetu Ministrów, o tém, iż ludzie oddawani na rekrutów, w razie wątpliwości o ich zdrowiu, tam gdzie niema szpitalów wojskowych, mogą być odsyłani do szpitalów cywilnych.

21 tegoż m. O nieprzyjmowaniu do służby rządowej wykreślonego z niej b. pisarza przy Władimirskim Ziemskim Sądzie, Józefa, syna Jakuba, Łopuszańskiego.

II. Obwieszczenie od Londyńskiej Kommisyi Wystawy płodów przemysłu wszystkich narodów.

Klassyfikacya płodów, załączona do obwieszczenia z dnia 21 Lutego.

(Dokończenie).

ODDZIAŁ II.

MACHINY I NARZĘDZIA.

W tym dziale będą umieszczone machiny, narzędzia, instrumenta i apparaty, służące albo dla bezpośredniego jakiegobądź działania, albo do użycia przy obrabianiu różnych surowych substancyj lub materyałów w processach fabrycznych i rzemieślniczych. Nadto, modele przyborów mechanicznych przy rozmaitych budowlach.

Dział A, Machiny do bezpośredniego użycia.

Do tego działu należą:

a.) Dźwignie (moteurs), jako: parowe i hydrauliczne machiny, koła wodne, młyny wietrzne i t. d.

b.) Oddzielne części mechaniki, jako: koła zębate, rzemienie do machin, i t. d.

c.) Machiny do podejmowania i posuwania, *np.* pompy, sikawki ogniowe, krany, prassy hydrauliczne, mechanizmy do żeglugi i inne, wszelkiego rodzaju powozy i pojazdy.

d.) Apparaty do ważenia, mierzenia i rejestrowania, jako: wagi wszelkiego rodzaju, apparaty do mierzenia długości i objętości, do postrzegania zmian atmosferycznych i innych fenomenów Przyrodzenia, przypływu morza, i t. p., anemometry, dynamometry, machiny do rachowania i do kopjowania i t. p., zegarki wszelkiego rodzaju, nie wyłączając chronometrów.

e.) Instrumenta i narzędzia wszelkiego rodzaju, *np.* matematyczne i fizyczne, rysownicze i rytownicze, wszelkie muzyczne, akustyczne oraz chirurgiczne instrumenta, zamki i t. p.

f.) Bronie, strzelby, pistolety ze wszystkiemi przynależytościami.

g.) Rolnicze, gospodarskie i ogrodnicze wszelkie narzędzia, pługi, machiny do siania i młócenia, arfy, sieczkarnie i t. d.

Niektóre z tych machin mogą być pokazywane w ruchu czyli działaniu, jeżeli urządzenie tego da się dokonać.

Dział B, machiny do użycia w rękodzielniach.

Do tego działu należą:

a.) Machiny do przygotowywania z materyałów surowych wszelkiego rodzaju przędzionych, tkanych i bitych wyrobów, jako: bawełnianych, wełnianych, lnianych, pieńkowych, jedwabnych, włosianych i kauczukowych, oraz do drukowania.

b.) Machiny do obrabiania metallów na zakładach metallurgicznych, zaczynając od rudy, aż do gotowych fabrycznych wyrobów.

c.) Machiny i apparaty dla dalszego przerabiania metallów na liczniejsze fabryczne wyroby.

d.) Machiny i narzędzia do obrabiania rozmaitych kopalnych materyj, *np.* kamieni.

e.) Machiny do obrabiania drzewa w ogólności, i młyny do rozdrabiania substancyj farbujących roślinnych.

f.) Narzędzia do obrabiania materyj źwierzęcych, jako: rogu, kości, skóry i t. d.

g.) Machiny piwowarne i gorzelniane, oraz do fabryk wyrobów chemicznych.

Jakkolwiek dla rozmieszczenia na Wystawie machin tego działu uznano w ogóle za najwłaściwszą oddzielać same wyroby od produkujących je mechanicznych apparatów, z tém wszystkiém te ostatnie powinnyby zawsze mieć obok siebie dostateczne wzory surowego materyału w rozmaitych stopniach jego przerabiania, tudzież wzór ukończonego już wyrobu dla pojaśnienia przez to sposobu działania samej machiny.

Zupełne assortymenta instrumentów i mechanicznych apparatów, należących do produkowania jakiegokolwiek przedmiotu powszechnego użytku, *np.* guzika, igły, zegarka, z załączeniem wzorów takowych gotowych przedmiotów i ich części, w rozmaitych stopniach wyrobienia, tak są pouczające i zajmujące, że byłoby rzeczą nader pożądaną mieć kilka takich assortymentów na przyszłej Wystawie.

Dział C, modele budowli architektonicznych i inżenjernych.

W tym dziale będą przedstawione, za pomocą modelów, zastosowania mechanicznych wymysłów do rozmaitych budowli, *np.* dachów wielkiego wymiaru, mostów, wiaduktów, okrętowych doków i warsztatów, śluz, portów, przystani, latarni morskich, apparatów do rozcinania fali morskich i t. p.

ODDZIAŁ III.

WYROBY RĘKODZIELNICZE I RZEMIOSŁOWE.

W tym oddziale będą umieszczone wszystkie wyroby rękodzieł i rzemiosł, w stanie zupełnego wykończenia, gotowe do użycia, jako-to:

a.) Wyroby 1) przędzione i tkane, *a)* z lnu, pieńki, ba-

wełny i innych włókien roślinnych, jako przędza lniana, pieńkowa, bawełniana, płótna i bawełnice wszelkiego rodzaju, nawet cerata, kartuny i perkale; *b)* z wełny i jedwabiu, to jest, wszelkie tkanie wełniane i jedwabne; 2) bite czyli walone z wełny, puchu, pilści: wojłoki, kapelusze i t. p. 3) ciśnione czyli ciągnione z włókien roślinnych: papier do pisania i wszelki inny, obicia i t. p.

b.) Wyroby metallowe wszelkiego rodzaju.

c.) Wyroby ze szkła, porcelany, fajansu i materyj glinianych w ogólności.

d.) Rzeczy wszelkiego rodzaju z drzewa i włókien roślinnych, *np.* rohoże, i inne wyroby z łyka, szczególniej zaś z pieńki; powrozy i liny, tudzież ze słomy, kautczuku, guttaperczy i t. d.

e.) Wyroby ze skóry, kości, rogu, szyldkretu, włosa, szczeci, piór i innych substancyj źwierzęcych.

f.) Rozmaite pomniejsze towary, *np.* kwiaty sztuczne, parasole, cacka dziecinne i t. d., niemniej wyroby chymiczne i inne rzeczy, jako: mydło, lak, opłatki, cukierki, świece i t. d.

W tym oddziale będą też umieszczone i wzory rysunków rozmaitych wyrobów.

Przedmioty, wchodzące do tego oddziału Wystawy, powinny odznaczać się jedną lub kilku z własności poniżej wymienionych:

1.) Wielką użytecznością, jako: trwałością farb, udoskonaleniem form, lub ulepszonem obrobieniem przedmiotów powszechnego użytku i t. p.

2.) Szczególną kunsztownością wykończenia, jako: w naprowadzaniu farbami, odbiciu, i t. p.

3.) Nowem zastosowaniem znanych już materyałów.

4.) Użyciem nowych materyałów.

5.) Nowém połączeniem lub zjednoczeniem rozmaitych materyałów, *np.* w metallowych kompozycyach czyli alliażach i w wyrobach kunsztu garncarskiego.

6.) Kunsztownością formy lub doskonałością farby, albo obojgiem razem, mając na względzie i pożyteczność.

7.) Taniością, ze względu na doskonałość roboty.

ODDZIAŁ IV.

Rzeźba, modele i płody sztuki plastycznej w ogólności.

Do tego oddziału przyjmują się przedmioty wyrobione z jakiegobądź materyału, jeżeli pokazują dość smaku i kunsztu dla zaliczenia ich do rzędu płodów Sztuki.

One mogą być:

a.) Kunsztowne rzeźby: 1) z metallów tak czystych *np.* ze złota, srebra, miedzi, żelaza, zynku, jako i z kompozycyj metallicznych, jako z bronzu, alliażu srebra ze złotem, i t. p. 2) z materyałów kopalnych w stanie samorodnym, jako: z kamieni prostych i drogich, gliny i t. p., również z mass sztucznie przygotowanych, jako: ze szkła, porcelany i t. d. 3) z drzewa i innych roślinnych substancyj; 4) z substancyj źwierzęcych, jako: kości słoniowej i prostej, muszli i t. p.

b.) Płody sztuki snycerskiej i rytowniczej.

c.) Ozdoby architektoniczne, albo składające część całości, *np.* płaskorzeźbowe lub malowane, lub nakładane, *np.* ozdoby ze szkła, kobierców i t. p.

d.) Mozaiki i inkrustacye w kamieniu, w płytach, w kompozycyach zeszklonych, w drzewie, w metallu.

e.) Wyroby emaljowane na metallach, porcelanie, szkle.

f.) Materyały i sposoby ułatwione do użycia w sztukach pięknych w ogólności, jako: kunsztowne drukowanie, drukowanie i naprowadzanie farbami i t. p.

g.) Modele arhitektoniczne, topograficzne, anatomiczne.

Przedstawiane przedmioty powinny być dziełem artystów żyjących.

Malowidła olejne i wodne, rysunki i ryciny takie tylko będą na Wystawę przyjmowane, które będą posługiwały do pokazania nowych materyałów i sposobów malowania i rysowania. Portrety i popiersia wcale przyjmowane nie będą.

Warunki i ograniczenia.

Żadne spirytusy, wina i przez fermentacyą otrzymane trunki i napoje, prócz takich, które są wyrobione z niezwykłych substancyj, nie będą na Wystawę przyjmowane, wyjąwszy szczególne przypadki i ze szczególnemi ograniczeniami. Przedstawiane na Wystawę oleje, płyny spirytusowe i t. p. mają się zawierać w dobrze zamkniętych szklannych naczyniach.

Wszelkie materye palne, jako: prochy, substancye kapsułkowe, zapałki i t. p., niemniej wszelkie żywe źwierzęta i rzeczy, mogące uledz zepsuciu w ciągu trwania samej Wystawy, będą na nią przyjmowane jedynie w sposobie szczególnych wyjątków.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 15 Czerwca.

—

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z BOŻEJ ŁASKI,

MY MIKOŁAJ PIERWSZY

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYJ

i t. d., i t. d., i t. d.,

Zwracając uwagę, iż wielu poddanych Naszych z Królestwa Polskiego, opuszczając kraj swój potajemnie, lub pozostając za granicą dłużej nad termin w pasporcie zakreślony, trwoniąc tam swoje fundusze, obarczają długami pozostałe po nich majątki i wyrzekają się tym sposobem wszelkich rodzinnych i ojczystych stosunków, — zważając obok tego, iż podobne nadużycia, w artykułach 340 i 341 Kodexu kar głównych i poprawczych przewidziane, odwrócić będzie zdolne prawo, dokładnie oznaczające następstwa, jakim ulegną osoby, które popełniwszy takowe, nie stawiają się na wezwanie Rządu i uchybiają przez to obowiązkom winnego dlań posłuszeństwa, — na przedstawienie Naszego

Namiestnika w Królestwie Polskiém, Postanowiliśmy i Stanowimy:

Artykuł 1. W przypadkach, artykułami 340 i 341 Kodexu przewidzianych, właściwy Rząd Gubernijalny, a w Warszawie Ober-Policmejster miasta, obowiązany jest przedewszystkiém sprawdzić nieobecność osób, o których powzięto wiadomość, że się samowolnie z kraju wydaliły, lub za granicą dłużej nad czas przez Rząd dozwolony przebywają; tudzież objaśniać wszelkie towarzyszące wydaleniu się okoliczności, a to przez zarządzenie, za pośrednictwem władz Administracyjno-Policyjnych, śledztwa, naprzód w miejscu ich zamieszkania, a następnie w całym kraju. W tym celu, władze te mają obowiązek wezwać ich przez gazety i dzienniki gubernijalne do zgłoszenia się w najbliższym Urzędzie Policyjnym, w ciągu sześciu tygodni.

Art. 2. Upływ bezskuteczny powyższego terminu stanowić będzie dowód nieobecności w kraju poszukiwanych osób. Następnie przeto właściwy Rząd Gubernijalny, lub Ober-Policmejster, o tych, które po wydaleniu się swojém za granicę pozostawiły jakowe fundusze, doniesie Prokuratorowi przy Trybunale Cywilnym i wezwie go o zajęcie majątku nieobecnego w sekwestr, według prawideł w art. 18 przepisanych; o tych zaś, które żadnych nie posiadały funduszów, doniesie Prokuratorowi przy Sądzie Kryminalnym.

Art. 3. Tak w pierwszym jako i w drugim przypadku, kommunikowane być powinny Prokuratorom wszelkie dowody, nieobecność poszukiwanej osoby stwierdzające.

Art. 4. Władze, żądające zajęcia w sekwestr majątku nieobecnej osoby, powinny zarazem wskazywać gdzie i jaki po niej majątek, — niemniej donosić o każdym wykryć się następnie mogącym funduszu. Prokurator zaś przy Trybunale Cywilnym, po zrobieniu z wszystkich wyszczególnionych powyżej dowodów właściwego użytku, to jest: po wyrzeczeniu i zaprowadzeniu przez Trybunał sekwestru, dowody te odeśle Prokuratorowi przy Sądzie Kryminalnym, dla dalszego na drodze karnej postąpienia.

Art. 5. Sąd Kryminalny, na wniosek Prokuratora i po rozpoznaniu przedstawionych przezeń dowodów, naznaczy osobie, przebywającej za granicą bez pozwolenia Rządu, termin do powrotu, równie jak i usprawiedliwienia powodów, dla których nie wróciła na pierwotne ogłoszenie Władzy, i takowy ogłosi w Gazecie Rządowej Królestwa i w pięciu pismach peryodycznych, wydawanych w Cesarstwie, a mianowicie: Petersburgu, Moskwie, Wilnie i Odessie, w szczególności zaś tych, które wychodzą w językach francuzkim, niemieckim i polskim.

Art. 6. Termin powyższy, w miarę okoliczności, towarzyszących wydaleniu się za granicę i odległości miejsca przebywania nieobecnych, Sąd Kryminalny oznaczać może, według swego uznania: dla wychodźców, znajdujących się w Europie, do miesięcy 6-ciu, dla przebywających zaś w innych częściach świata, do roku jednego.

Art. 7. Ogłoszenie terminu uskuteczniać się powinno trzykrotnie w przerwach 3-tygodniowych. Czas zakreślony do powrotu liczy się od daty ostatniego wezwania. W każdem z takowych ogłoszeń zamieszczoném być powinno ostrzeżenie: że, w razie nieuległości i nieuczynienia zadosyć wezwaniu Rządu, nieusprawiedliwiający się ściągnie na siebie skutki, art. 340 i 341 Kodexu kar głównych i poprawczych zagrożone.

Art. 8. Dowody prawne przeszkód, niedozwalających powrotu do kraju, stanowią świadectwa Posłów i Konsulów Naszych, a gdyby tych nie było, świadectwa Władz miejscowych. Również do usprawiedliwienia służyć może legalny dowód podania i niedojścia do swego przeznaczenia prośby o przedłużenie pasportu. Dowody te przedstawiane być mogą Sądowi osobiście, lub przez inne interesowane w tej mierze osoby, lub nakoniec przesłane wprost Prokuratorowi.

Art. 9. Jeżeli wezwany wróci, a inne zarzuty polityczne, lub przestępstwa w artykułach 14 i 15 niniejszego Ukazu wyszczególnione, ciążyć go nie będą, Sąd dalsze dochodzenie i wymierzenie kar, art. 340 i 341 Kodexu przepisanych, przetnie. Podobnież postąpi, jeżeli wezwany nie powróci do kraju, lecz usprawiedliwienie, za dostateczne przez Sąd uznane, nadeśle.

Art. 10. Jeżeli nie powróci i usprawiedliwienia dostatecznego nie złoży, Sąd wyda wyrok, skazujący go na pozbawienie wszelkich praw i bezpowrotne z obrębu Państwa wygnanie, z zagrożeniem zesłania na osiedlenie w Syberyi, gdyby do kraju po prawomocności wyroku powrócił.

Art. 11. Zapadły w 1 Instancyi wyrok przeciw nieobecnemu i na wezwanie Sądu niestawającemu, ani usprawiedliwienia nie składającemu, ma być ogłoszony w gazetach, wychodzących w Warszawie, z zastrzeżeniem, że mu służy jeszcze 3-miesięczny termin do usprawiedliwienia się, a tém samém i odwołania się do Sądu wyższego, w której to drodze zasady, usprawiedliwiające jego nieobecność, przez Sąd wyższej Instancyi przyjęte być mogą. — Po upływie tego terminu, gdy skazany nie wróci, ani usprawiedliwienia się stosownego nie złoży, wyrok z urzędu w drodze rewizyi przedstawia się pod rozpoznanie Sądu Appelacyjnego i X Departamentu Rządzącego Senatu, a nadto, co do Szlachty, przedstawia się jeszcze pod Nasze zatwierdzenie.

Art. 12. Skutki cywilne postanowień Sądu Kryminalnego będą: — a.) W przypadkach, artykułem 9 przewidzianych, ustanie sekwestru; — b.) W przypadkach artykułu 10 otwarcie spadku, tak jak po osobie rzeczywiście zmarłej. Tak w pierwszym jednakże, jak i w drugim przypadku, jeżeliby śledztwo policyjne wykazało: że osoba, przedmiotem sprawy będąca, przebyła granicę pokryjomu lub punktem zakazanym, albo że przetrzymała pasport nad termin zakreślony, ulegać ona za to będzie oddzielnie karze fiskalnej, podług zasad, przepisami Skarbowemi wskazanych. *(D. c. n.)*

—

Jego Cesarska Mość, w skutek przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej ozdobić raczył Najprzewielebniejszego Arcybiskupa Warszawskiego i Nowogieorgiewskiego, Arsenijusza, orderem Św. Alexandra Newskiego.

— J. C. Mość, w skutek przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej ozdobić raczył Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, Radzcę Tajnego Morawskiego, orderem Św. Alexandra Newskiego.

— Najjaśniejszy Pan, w skutku przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej udzielić raczył następujące ordery:

Św. Włodzimierza 2 klassy: Tajnemu Radzcy, Senatorowi Fanschave, i Tajnemu Radzcy, Senatorowi Pogodin.

Św. Anny 1 klassy z koroną Cesarską: Tajnemu Radzcy, Senatorowi Dmitriew, i Sekretarzowi Stanu przy Radzie Administracyjnej Królestwa, Rzeczywistemu Radzcy Stanu Le Brun.

Św. Anny 1 klassy: Biskupowi Dyecezyi Sandomirskiej, Xiędzu Józefowi-Joachimowi Goldmanowi; Przewodniczącemu w 2 wydziale 9 Departamentu Rządzącego Senatu, Radzcy Tajnemu, Senatorowi Starynkiewiczowi, i Członkowi Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Prezesowi Rady Głównej Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych i Dyrekcyi Ubezpieczeń, Radzcy Tajnemu, hrabiemu Skarbkowi.

Św. Stanisława 1 klassy: Radzcy Tajnemu, Senatorowi Antoniemu Potockiemu; Członkowi Senatu, Prezydującemu w Prokuratoryi Królestwa, Rzeczywistemu Radzcy Stanu Rogozińskiemu, i Podsekretarzowi Stanu przy Radzie Administracyjnej Królestwa, Rzeczywistemu Radzcy Stanu Petrow.

Św. Włodzimierza 3 klassy: Urzędnikowi do szczególnych poruczeń przy Namiestniku Królestwa, Radzcy Stanu baronowi Zass; Dyrektorowi Banku Polskiego, Radzcy Stanu Engelhardt, i Officyałowi Katedralnemu i Dziekanowi Kościołów Prawosławnych w Królestwie Polskiém, Nauczycielowi Religii w Gymnazyum Gubernialném Warszawskiém, Xiędzu Teofilowi Nowickiemu.

Św. Anny 2 klassy z koroną Cesarską: Urzędnikowi do szczególnych zleceń przy Namiestniku Królestwa, Radzcy Stanu hrabiemu Grabowskiemu; Naczelnikowi IV Okręgu Straży Celno-granicznej, Assesorowi Kollegialnemu Kompaniejcow; Członkowi Rady Wychowania Publicznego i Dyrektorowi Instytutu Gospodarstwa wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie, Radzcy Stanu Oczapowskiemu; p. o. Dyrektora Gymnazyum Gubernjalnego w Lublinie, Assesorowi Kollegialnemu baronowi Kaulbars, i Członkowi Komitetu Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, Jenerał-majorowi Inżenjeryi Awreggio 2.

— N. Pan mianować raczył kawalerami Cesarsko-Królewskiego orderu Św. Stanisława 1 klassy, Jenerał-majorów: Edwarda Gerstfelda, Dyrektora Drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej; i Ryndina 1, Dowódzcę Okręgu Zachodniego Inżenjerów.

— N. Pan, biorąc na uwagę zasługi Agenta Dyrekcyi Ubezpieczeń, Adolfa Gradenwitz, położone w ciągu długoletniej gorliwej i użytecznej służby, przez Władzę przełożoną poświadczonej, postanowić raczył, zgodnie z przedstawieniem Namiestnika Królestwa Polskiego, nadać pomienionemu Adolfowi Gradenwitz osobiste poczestne obywatelstwo, z prawem nabywania nieruchomości.

— N. Pan udzielić raczył małżonkom Baumann, z uwagi iż P. Baumann, zawiadywając w ciągu lat 35 fabryką kart, trudnił się wyłącznie wyrabianiem takowych na rzecz Skarbu, niemniej przez wzgląd na jego wiek podeszły i stan niedostatku, wsparcie dożywotnie ogółem w ilości rubli trzysta rocznie, z zastrzeżeniem, iż, na przypadek śmierci którego z małżonków Baumann, wsparcie to, dla pozostałego przy życiu współmałżonka, wynosić ma rubli dwieście.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

PRUSSY. *Berlin, 12 Czerwca.* Biulletyn o stanie Króla Jmci, z dnia wczorajszego o wpół do 10 zrana, donosi, że przez noc J. K. Mość używał snu spokojnego i pokrzepiającego. Gojenie się rany przychodzi do końca.

Berlin, 13 Czerwca. Monitor dzisiejszy donosi, że w przeszłą Niedzielę, 9 b. m., Król był na nabożeństwie w kaplicy zamku Charlottenbourg, i nazajutrz przejeżdżał się w powozie po parku. 11 b. m. Król z Królową jeździli z Charlottenbourg do Sans-Souci; przejażdżka wodą, podczas której Król zastawał ciągle na pokładzie swego yachtu parowego, orzeźwiła i pokrzepiła Króla Jmci, poczém dobrze noc przepędził. Wczora zrana gojenie się rany szło pomyślnie.

Berlin, 15 Czerwca. (Drogą nadzwyczajną). Wczorajszy biulletyn, o 9 godzinie zrana, donosi, że Król przepędził noc dobrze i że pozor rany, która się zaciąga blizną, jest zupełnie zaspokajający.

AUSTRYA. *Wiedeń, 8 Czerwca.* Gazeta *Lloyd* donosi, że Cesarz Jmć zamierza założyć stałą swą rezydencyą w Pradze.

— Piszą z Wiednia, z dnia 3 Czerwca, do nowej gazety Pruskiej: «Mogę wam udzielić szczegóły następujące, pochodzące z pewnego źródła:

«Dopiero za powrótem z Warszawy, Prezydent Rady Ministrów, xiążę Schwartzenberg, dowiedział się o wielkich uzbrojeniach, dokonywanych w Prusiech. Spytano go, co

Austrya czynić zamierza, xiążę odpowiedział: najpodobniej że Austrya rozpuści połowę swojej armii, bo gdy oba kraje mają tylko jednego wspólnego nieprzyjaciela, przeciw któremu powinny się uzbrajać, to jest Demokracyą Niemiecką i Socyalizm Francuzki, Austrya z zadowoleniem widzi, że Prussya, powiększając swoję armiją, daje jej możność zmniejszenia jej własnej.»

FRANKFURT. Korrespondencye z Berlina donoszą, że Rząd Pruski będzie traktował we Frankfurcie, w imieniu Związku, o kwestyach wstępnych, zostających do rozwiązania przed otwarciem Konferencyj, i że, co do prezydencyi na Sejmie, kwestya będzie rozstrzygnięta przez pokolejność (alternat) między Austryą i Prussami. Korrespondent dodaje, że wszystkie już prawie mianowania do Kollegium Xiążąt Związku są uczynione, prócz z Baden i Obu Hessyj, i że obecni Członkowie tego Kollegium są ci sami, którzy należeli do składu Rady Administracyjnej.

— Piszą jeszcze z Berlina, że obie Hessye myślą o wycofaniu się ze Związku Berlińskiego i że ten ostatni odstąpił swej skargi przeciw Hanowrowi.

— Wiadomo, że żołnierze Frankfurtscy mieli prawie ciągłe zatargi z Pruskimi, we Frankfurcie stojącymi; w ostatnich czasach przyszło było nawet do krwawej rozprawy. Wszakże za wdaniem się dowodzców nastąpiło uroczyste pojednanie, i wyprawiona została uczta na zgodę obu chorągwi. Teraz donoszą, że pojmano czterech ludzi, którzy podniecali niezgodę między żołnierzami; są to wysłańcy ciągle czynnej Demokracyi Niemieckiej.

BAWARYA. *Munich, 7 Czerwca.* Rozchodzi się powszechnie pogłoska o małżeństwie między Xięciem Albertem Saskim, Następcą Tronu, i Xiężniczką Amaliją de Breganza, córką zmarłego don Pedro I, Cesarza Brezylii. Xiężniczka, urodzona w 1831 roku, mieszka już tu od niejakiego czasu, z dostojną matką swoją, w pałacu Leuchtenberg.

— Dekretem Królewskim, sessya obecna Parlamentu Bawarskiego została przedłużona do 15 Lipca.

ANGLIJA.

LONDYN, *8 Czerwca.* Na posiedzeniu Izby Lordów, 6 b. m., Prezydent Rady Tajnej, margrabia Lansdowne, prosił lorda Stanley, iżby odłożył na później pytania, które miał nazajutrz zadawać Ministrom we względzie sprawy Greckiej, a to dla tego, iż objaśnienia w tej sprawie mogłyby zaszkodzić toczącym się z Francyą układom, które, jak tuszy, wprędce i w sposób pożądany będą ukończone. Lord Stanley, po niejakich trudnościach, zgodził się na odkład do dnia 16 Czerwca, w jakowym dniu Ministrowie zobowiązali się stanąć do odpowiedzi bez względu na to, w jakim stanie znajdą się w tej epoce układy z Francyą.

— Dowiadujemy się z artykułu, ogłoszonego w *Morning-Herald* w przedmiocie zmniejszenia floty przez Rząd Angielski, dokonywanego, jak się zdaje, na wielką stopę, że flota morza Śródziemnego, pod dowództwem admirała Parker, nie będzie liczyła nad sześć okrętów linijowych; te okręty są: *the Queen* od 116 dział, *Caledonia* od 120, *Powerful* od 84, *Ganges* od 84, *Superb* od 80 i *Bellerophon* od 78. Ten ostatni będzie zmieniony przez *Albion* od 90 dział.

— Nowy Poseł Hiszpański, P. Istwritz, przybył do Londynu z licznym orszakiem.

— Z powodu zamierzanej przez P. Thiers wycieczki do Anglii, *Times* pisze: «Wszyscy członkowie Rodziny Ludwika Filippa gorąco pragną pojednania się między dwiema gałęziami Francuzkiego Królewskiego rodu; jedna tylko Xiężna Orleańska dotąd się ociąga, skutkiem skrupułów, iżby, przystępując do ugody, nie pozbawić syna swego praw, jakie mieć może do Tronu. Spodziewają się, że wpływ P. Thiers zdoła przezwyciężyć te skrupuły.

Londyn, 13 Czerwca. (Drogą nadzwyczajną). Przedwczora oznajmiono Izbie Gmin, iż Królowa Jmć, przychylając się do jej żądania, wyda rozkazy o zaprzestaniu służby pocztowej w Niedziele.

Izba, po długich rozprawach, odrzuciła 144 głosami przeciw 62 wniosek P. Hume, który chciał, iżby umniejszona była do 3,000 funt. sterl. summa, przeznaczona na ozdobienie nowego lokalu Izby Gmin. Summa 103,610 funt. sterlingów, żądana na ten przedmiot przez Ministrów, została uchwalona.

— Piszą z Paryża do Gazety *Times*: «Mazzini z dziesięciu innymi wychodźcami włoskimi przejechał przez Paryż udając się do Londynu. Reakcya, która się dała widzieć w kantonach Szwajcarskich, nawet najbardziej demokratycznych, zmusiła ich do opuszczenia Szwajcaryi.

— P. Caussidière, (były Prefekt Policyi w Paryżu, dziś wygnaniec), wytoczył process o oszczerstwo przeciw dziennikom *Times* i *Morning Post*, które umieściły wyjątki z broszury P. Chenu i mianowicie miejsca, gdzie Caussidière pomówiony jest o przywłaszczenie summy, pochodzącej ze składki na rzecz wychodźców polskich. Process ten będzie sądzony w dwóch oddzielnych trybunałach, albowiem lokale redakcyj tych gazet są położone w dwóch rozmaitych hrabstwach (*Times* w Surrey, a Morning-Post Middlesex), do których miasto Londyn po połowie należy.

— Poruszenie w duchu odłączenia się Kanady i wcielenia do Stanów Zjednoczonych coraz postępuje. Rzeczy doszły do takiego stopnia, że na posiedzeniu 15 Maja pułkownik Prince mógł Zgromadzeniu Prawodawczemu złożyć wniosek o uchwaleniu do Królowej Wiktoryi adressu, z prośbą, iżby N. Pani raczyła wydać Dekret, uznający niepodległość Kanady. Izba przyjęła to nadzwyczajne wniesienie bez żadnej oznaki podziwienia i ograniczyła się odrzuceniem takowego 57 głosami przeciw 7.

FRANCYA.

PARYŻ, *9 Czerwca.* (Depesza telegraficzna, odebrana w Berlinie). Jenerałowie Cavaignac i de Lamoricière miano-

wani zostali Członkami Kommisyi, roztrząsającej prawo o zaciągu wojskowym. — Ministrowie czynią *zagadnienie Gabinetowe* z projektu prawa o uposażeniu Prezesa Rplitej; w biurach było 305 głosów przeciw temu projektowi, a za nim tylko 226; te cyfry wszakże nie są stanowcze, albowiem bardzo wielu członków większości było nieobecnych.

—

Depesze telegraficzne, odbierane z Departamentów, są bardzo zaspokajające; nigdzie żadnego symptomatu zaburzenia. Jakoż z wielu punktów dochodzą wiadomości o ożywieniu się interesów. Po wielu miastach fabrycznych odebrano obstalunki, przechodzące nawet najlepsze czasy działalności przemysłowej.

— Posiedzenie Izby 7 Czerwca zajęte było całkowicie rozprawami nad projektem prawa o zesłańcach politycznych, i odznaczyło się tém, że wszystkie bez wyjątku podawane poprawy i dodatki do projektu zostały po kolei odrzucone.

— Kommisya, roztrząsająca projekt jenerała de Grammont o przeniesieniu siedliska Rządu z Paryża na inny punkt Francyi, 12 głosami przeciw 11 postanowiła wziąść ten projekt na uwagę. Za projektem obstawali PP. Leverrier, de Lagrenée, de Lagrange i de Labordère, przeciwni jemu byli PP. Coquerel, Poujoulat, de Beaumont, *etc.* P. Leverrier, sprawozdawca, nalegał na potrzebę wniesienia tego projektu na Izbę z uwagi, że trzeba też nakoniec przedsięwziąść coś stanowczego, żeby wyprowadzić Paryż z tego stanu ciągłej obawy rozruchów, który póty nie ustanie, dopokąd Zgromadzenie Narodowe i Rząd będą w Paryżu. Władza i Armija anarchiczna nie mogą istnąć w jednem miejscu, trzeba żeby jedno z nich ustąpiło. Dla tego też należy wnieść projekt P. de Grammont na Izbę, ta bowiem postanowi, czy sama ma się przenieść gdzie indziej, czy pozostać w Paryżu, a w tym ostatnim razie taż Izba obmyśli środki wyrugowania ze stolicy tej zbrojnej tłuszczy, która grozi bez przerwy i Rządowi i porządkowi społecznemu.

Paryż, 10 Czerwca. (Depesza telegr.) P. de Mornay, jeden z przeciwników projektu udzielenia Prezesowi Bonaparte 3 miljonów rocznie, został obrany Prezesem Kommisyi, roztrząsającej ten projekt.

— P. Thiers odjechał do Anglii dla widzenia się z Ludwikiem Filippem.

Paryż, 12 Czerwca. (Drogą nadzwyczajną). Projekt o wsparciach i pensyach dla obywateli, ranionych w Lutym 1848, nie mógł nie obudzić drażliwych rozpraw w Izbie. Jakoż dzisiejsze posiedzenie odznaczyło się burzliwemi deklamacyami Góry, która wynosiła pod niebiosa swoich bohaterów, i pogardliwą obojętnością większości. Co do Gabinetu, ten nie obstawał za projektem, który odziedziczył po swych poprzednikach. Sam P. Odilon Barrot opuścił własne swe dzieło; projekt został odrzucony 372 głosami przeciw 226.

— Podług nowin z Depart. Niższego Renu trzeba wnosić, że P. Emile de Girardin będzie tam obrany na deputowanego; miał już on podziśdzień we dwoje więcej głosów niż jego przeciwnicy.

— *Constitutionnel*, z dnia 3 Czerwca, zawiera, z powodu nowoprzyjętego prawa o reformie głosowania powszechnego, długi artykuł, z którego bierzemy następny wyjątek: «Naprzód rozprawy w wielkiem świetle wykazały jak Góra jest bogatą w płodne i wzniosłe ideje .... pokazało się doskonałe Nic. Można rzec, że wszystkie mowy, powiedziane z tej strony Izby, redukują się do dwóch: P. Wiktora Hugo i P. Juljusza Favre; to jest do czystej deklamacyi i adwokateryi.

«Prawdziwy i najpożądańszy skutek nowego prawa jest to zabicie Paryża rewolucyjnego. Tam to zcentralizowana demagogija powszechna; tam utopiści, dumni marzyciele, knowacze fakcyj i spisków, znajdują zawsze, od rana do wieczora, armiją od 50,000 ludzi, gotowych na wszystko. W chwili kiedy to piszemy, ten *tabor* (bohême), mówiący wszystkiemi w świecie językami, tabor złożony z włochów, hiszpanów, anglików, belgów, niemców, słowian, wynosi przeszło 65,000 indywiduów, niemających ani kąta, ani sposobu do życia. Oto zaiste 65,000 kresek *wszechwładnego Ludu*, których Francya, przez nowe prawo, pozbywa się z wielką radością. Łatwo pojąć jak burzyciele żałować ich muszą. Była to dobra i dzielna armija, której pewna część, mianowicie tych, którzy ulegli już byli haňbiącym wyrokom (repris de justice), miała nawet tę nieoszacowaną korzyść, że nic nie kosztowała swoim przywodzcom, bo żołd swój pobierała z kieszeni publiczności. Ale dopokąd Francya nie została jaskinią łotrów, nie może żyć pod prawami, uchwalonemi przez takich ludzi.

«I tak, uwolnienie Paryża od ucisku, wywieranego przez tę ludność koczowniczą a nieuczciwą, oto jaka będzie, po dwóch leciech, istotna pożyteczność nowo-uchwalonego prawa, i to jeszcze pod warunkiem, że zostanie ścisle wykonane, bez żadnej z tych słabostek i potakiwań municypalnych, których w przeszłości, niestety, zbyt częste bywały przykłady. Jest-li to za wiele? — nikt rozumny nie powie; owszem wielu uzna, że tego za mało.

«Musimy nakoniec powiedzieć, co mamy na sercu. Francya ma prawo nie być co chwila wystawioną na przewroty, które w Paryżu tylko mają swoich sprawców i swoje zasady bytu. Już prowincye energicznie wołają o przeniesienie siedliska Rządu z Paryża na inny punkt kraju. Sama Konstytucya przewidziała i przypuściła, że ten wielki środek może być potrzebnym. Paryż więc, w rozumnym rzeczy rozbiorze, nie może mieć pretensyi, chować dalej w swojém łonie razem i Siedlisko Rządu i Armiją Demagogiczną, i jeżeli chce żeby z tego dwojga jedno zostało, trzeba żeby drugie precz poszło. Wyrugujmy więc Demagogów.

«Przeżyliśmy miesiąc, w ciągu którego, jak każdemu wiadomo, rokosz był przygotowany, uorganizowany, uzbrojony, trzymany w gotowości przez przywodzców fakcyj; w ciągu którego witano się i żegnano słowy: «do jutra, jeżeli do-

żyjemy jutra.» Te przygotowania działy się jawnie, i wszystkie dzienniki *Nieporządku* dawały na czele swych kolumn rozkazy dzienne Komitetu Powstania, do Pospolitego Ruszenia. O tymże czasie Członkowie Góry miewali w Izbie mowy najzapaleńsze i posuwali aż do zgorszenia nieprzyzwoitość swego postępowania, a zalecając rzekomo swoim zwolennikom iżby się zachowali spokojnie, mówili im rzeczy najbardziej podniecające, jako-to, że Konstytucya jest gwałcona, że powinni podpisywać prośby przeciw spodziewanemu wypadkowi głosowania w Izbie, a sami mieli uorganizować, naprzeciw Rządowi krzywoprzysięgłemu, groźne powstanie odmówienia podatku.

«A teraz, w cóż się obróciły te gniewy, te przechwałki? Gdzie jest powstanie, gdzie protestacye Deputowanych Góralów? gdzie organizacya odmówienia podatku? Wszystko to poszło z dymem, rozwiało się jako mgła, przed dzielną postawą Rządu i przed wystąpieniem Większości; burzyciele, klubiści, mówcy, dziennikarze, cały ten mały świat przybrał ton łagodny, gdyż każdy z nich był pewny że przepędzi noc w Vincennes, a każdy wolał spać u siebie. Taki to jest *Nieporządek* — dumny, zuchwały, niemoralny, którego się kraj zarazem boi i nienawidzi, — jeżeli chce aby zniknął, niech idzie prosto na niego.

«A jeżeliby Rząd się był zachwiał, jeżeliby Większość zmiękła, wtenczas Towarzystwa tajne byłyby poszły naprzód, a za niemi owi wielcy *obywatele*, jeszcze bardziej ostrożni niż wielcy, co to idą z tyłu za armiją żeby obsadzać posty zdobyte; ale Rząd zachował niepożytą spokojność, Większość powiedziała Górze: «nie ośmielisz się zgwałcić Prawo;» ludność robocza zwietrzyła zastawione jej sidła; klubiści, pozostawieni sami sobie, przelękli się; Góra, dotąd tak pełna buty, zadrżała i ci przywodzcy terroryzmu odstępują dziś Rokoszu, w tej samej chwili, kiedy mnóstwo małych petardów, podpalonych przez nichże na prowincyi, wystrzelają na wiatr jedne po drugich, na słowo powstania Paryskiego, które miało jednoczasowie wybuchnąć, a którego przywodzcy wszcząć nie ośmielili się.»

HOLLANDYA.

HAGA, *11 Czerwca.* (Drogą nadzw.) W tych dniach spodziewają się tu przybycia Jego Cesarskiej Wysokości Xiążęcia Leuchtenbergskiego, Szwagra Króla Jmci Szwecyi i Norwegii, towarzyszonego licznym orszakiem. J. C. Wysokość wracą z wyspy Madery, gdzie bawił dla poratowania zdrowia.

AMERYKA.

Podług szczegółów, ogłoszonych przez gazety amerykańskie, o następstwach wyprawy, dowodzonej przez Lopeza przeciw wyspie Kuba, ten herszt piratów, ścigany przez okręt parowy hiszpański, wylądował z częścią sił swoich na wybrzeżu Stanów Zjednoczonych. Reszta sił dostała się w ręce hiszpanów i odprowadzona do Hawany. Sam Lopez jego adjutant Sanchez Essnaga zostali zatrzymani w Savannah (Stany Zjedn.), a potém uwolnieni po wybadaniu ich przez miejscowego urzędnika.

Przedtém jeszcze Kapitan jeneralny wyspy Kuby wydał był proklamacyą, obwołującą wyspę tę w stanie oblężenia i blokady i zapowiadającą, że wszelki nieprzyjaciel lub powstaniec, ujęty z bronią w ręku, będzie natychmiast rozstrzelany. Ten sam los spotka każdego, kto udzieli nieprzyjaciołom lub powstańcom potrzeb wojennych, pieniędzy albo żywności.

(Wiadomość o zupełném nieudaniu się wyprawy awanturnika Lopez potwierdzona jest depeszą telegraficzną z dnia 10 Czerwca, daną na morzu przez idący do Anglii pakiebot amerykański).

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *15 Czerwca.* Izba Prawodawcza zajmuje się w tej chwili ważnym projektem prawa o ustanowieniu Kass emerytalnych (caisse de retraite) dla klassy roboczej. Pierwszy artykuł, zawierający istotę prawa, i następne, aż do 12 włącznie, są już przyjęte.

P. Goulhot de St. Germain złożył Izbie prośbę zakonników klasztoru Góry świętego Bernarda, wsławionych swém poświęceniem się w ratowaniu podróżnych, przebywających śniegi alpejskie; błagają oni Rząd Francuzki o opiekę przeciw prześladowaniu, jakiego doznają od władzy miejscowej Szwajcarskiej. Prośba ta wzbudziła powszechne spółczucie, i sprawozdanie z niej będzie odczytane na pierwszem następującém posiedzeniu.

BERLIN, *15 Czerwca.* Kollegium tymczasowe Xiążąt ukonstytuowało się 12 b. m. i było otwarte przez P. Sydow, pełnomocnika Pruss, w zastępstwie P. Radowitz.

NEAPOL. Gazeta Wiedeńska donosi z Neapolu, pod d. 31 Maja, co następuje: «Wojska są zatrzymane po koszarach; spodziewają się powstania Lazzaronów.»

ATENY, *28 Maja.* Internuncyusz Austryacki w Konstantynopolu, hrabia Stürmer, w powrocie do Wiednia, dokąd został odwołany, przybył dziś do naszego miasta.

—

(Gazety angielskie i niemieckie, odebrane z ostatniej poczty, mają daty wcześniejsze od wiadomości dzisiejszego numeru, i nie zawierają interesu.)

(Journ. de S. P. Psz. Półn. R. I.)

OD WYDAWCY.

Z powodu święta, następny numer Tygodnika wyjdzie za tydzień, 16 (28) Czerwca.

Позволяется печатать. 9 Іюня 1850 года. *Ценсоръ И. Срезневскій.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.